

Cultura i Societat

ESPECTACLES | CIÈNCIA | TENDÈNCIES | TRADICIONS | FETS I GENT | CINEMA | TELEVISIÓ

CORREU ELECTRÒNIC cultura.diaridegirona@epi.es

«La Girona del segle XIX no va ser una ciutat decadent sinó en creixement»

► L'historiador Genís Barnosell rebutja en un llibre la crisi demogràfica perllongada posterior als setges napoleònics

EL LLIBRE

**GIRONA, 1833-1874.
UNA CIUTAT EN
TRANSFORMACIÓ**

AUTOR
► Genís Barnosell

QUADERNS D'HISTÒRIA DE GIRONA. 105 PÀGINES

GIRONA | DANIEL BONAVENTURA

■ «La Girona del segle XIX no va ser una ciutat decadent sinó que va ser una ciutat clarament en creixement». Amb aquesta contundent afirmació presenta l'historiador Genís Barnosell el seu llibre *Girona, 1833 - 1874. Una ciutat en transformació*, acabat de publicar dins la col·lecció Quaderns d'Història de Girona, una iniciativa de l'Ajuntament i la Diputació.

Ja el títol adverteix que el llibre aporta una nova tesi que convida a revisar la visió pessimista difosa per la historiografia sobre un segle en el qual es produeix l'arribada del ferrocarril, la creació de la Biblioteca Pública, l'Institut de Secundària, el Pont de Pedra, el Teatre Municipal, el tancament dels convents i, entre altres, el sorgiment de la industrialització i el sindicalisme.

«Van intentar que des del títol quedés clar que oferim una visió optimista del grau de transformació de la ciutat», diu l'autor.

Preguntat per l'origen d'aquest pessimisme, Barnosell raona que en aquell segle, Girona va esdevenir capital de província espa-

nyola i els dirigents locals van utilitzar el mite dels setges napoleònics per vincular la ciutat «amb els discursos sobre la nació espanyola del segle XIX». Els setges, efectivament, van existir, però l'elit gironina va «dramatitzar exageradament les catàstrofes» relacionades amb els setges, de manera que la historiografia ha sigut sempre deutora d'aquesta «visió tan negativa» de les conseqüències demogràfiques i econòmiques dels setges.

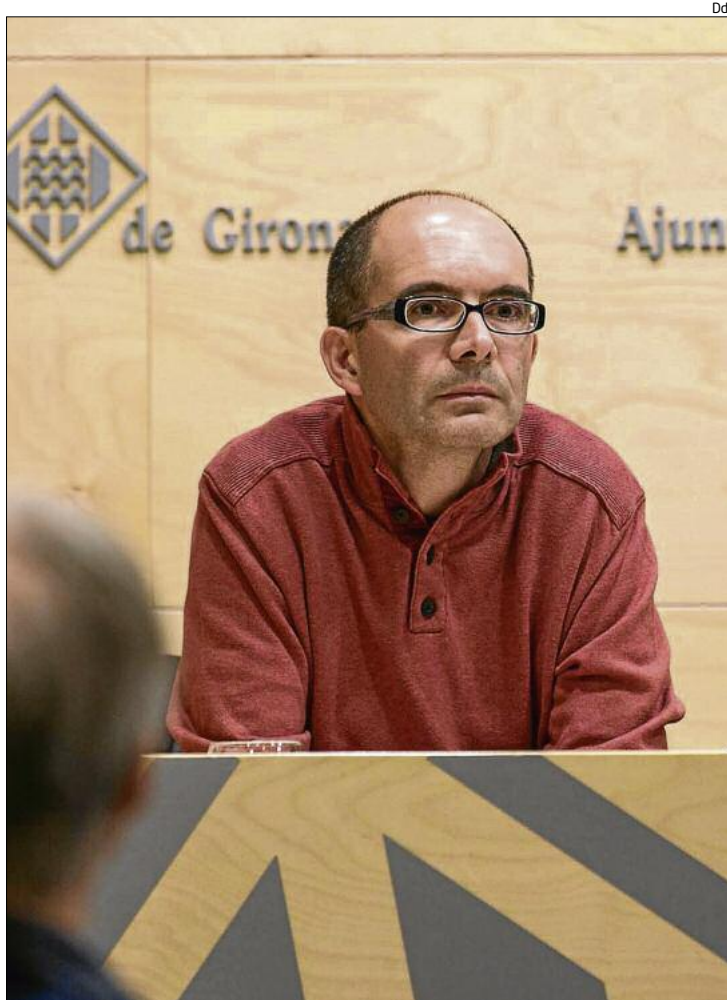
Per Barnosell, a la primera meitat del segle XIX l'Estat espanyol era «incapaç de comptar els seus habitants» i els censos que atribuïen a Girona una molt baixa demografia «són dolents, no se'n pot aprofitar cap».

El mite de la demografia

Així, la ciutat que abans dels setges tenia unes 8.000 ànimes va quedar reduïda a la meitat després de la Guerra del Francès. Els censos de 1813 i 1815 donen només 4.677 i 4.551 habitants. El 1830 hi hauria 6.383 habitants, i no seria fins el 1842 quan es recuperaria el registre setcentista: 8.172 ànimes. Però el primer cens modern realitzat a Espanya (any 1857) assenyala «inequívocament» que la ciutat tenia 14.000 habitants. Barnosell sosté que tanta diferència en pocs anys és improbable i que el més raonable és que els censos anteriors fossin dolents. Basant-se en recomptes parroquials, l'historiador proposa que la ciutat hauria recuperat ja l'any 1818, una dècada

14.000
HABITANTS

El primer cens fiable atorga aquesta xifra a Girona ja l'any 1857

Genís Barnosell.

després dels setges napoleònics, els 8.000 habitants que un registre de 1808 li donava abans de començar la guerra.

El llibre de Barnosell també trenca el mite que sense la implantació de la indústria cotonera no hi pot haver canvi social, sosté que el cas de Girona és l'excepció.

La indústria tèxtil s'implantarà més endavant a la ciutat, però ja hi

funciona la fàbrica de turbines Planas, hi ha una indústria papera i es produeix un canvi agrari al voltant de la ciutat. «La població augmenta molt i hi ha tota una urbanització», diu l'autor.

El volum es va presentar divendres passat a l'Ajuntament de Girona en un acte amb la participació de amb l'assistència de l'alcalde de Girona, Carles Puigde-

INTERESSOS I PUNTS DE VISTA

La reescriptura de la història de Catalunya i la relació amb Aragó

► Sabut és que la història l'escriuen els vencedors i potser per això el llibre de Barnosell remunta fins al segle XII i incorpora el capítol *La reescriptura de la història*, on l'autor rebutja el relat gestat a l'època moderna, segons el qual primer Catalunya s'hauria integrat a Aragó i, després, Aragó s'hauria integrat a Espanya. Barnosell aclareix que, segons la pròpia crònica de Pere el Cerimoniós, el relat oficial de la dinastia fet al segle XIV, «el regne d'Aragó pervingué a Ramon Berenguer IV per casament amb Peronella i passà a partir d'aleshores al seu fill Alfons, rei d'Aragó i comte de Barcelona». Però, per l'historiador, va ser al segle XIX, quan Girona va esdevenir «plenament provincial», que es va reescriure la història en favor d'un relat espanyol que arriba a situar la llengua catalana com un 'dialècto áspero i semi-bárbaro' a extingir. Molts altres, en canvi, el consideraven un idioma veritable. Són «paradoxes de la integració espanyola del segle XIX», diu Barnosell. D.B. GIRONA

mont, i l'historiador de la UdG Joaquim M. Puigvert.

Genís Barnosell (Verges, 1968) és doctor en història contemporània per la Pompeu Fabra i professor de ciències socials a l'Institut Pla de l'Estany de Banyoles. És col·laborador de la revista *L'Avenç*, de l'Institut de Recerca Històrica de la UdG i del Grup d'Història del Parlamentarisme (UAB).

Els diaris de Gil de Biedma seran a les llibreries el 5 de novembre

BARCELONA | EFE

■ Els diaris de Jaime Gil de Biedma, una de les novetats literàries més esperades de la tardor, arribaran a les llibreries el pròxim 5 de novembre, ha informat l'editorial Lumen.

La publicació reuneix els diaris escrits entre 1956 i 1985, quan es compleixen els vint-i-cinc anys de la mort del poeta i escriptor, i el volum ha estat editat, anotat i pro-

logat per Andreu Jaume. El llibre inclou, a més de *Retrato del artista en 1956* (Lumen, 1991), tots els diaris que el poeta va deixar inèdits quan va morir. El conjunt que va del 1959 al 1965 s'ha agrupat amb el títol de *Diario de Moralidades*, doncs constitueix un cicle tancat en el qual Gil de Biedma, al mateix temps que anota reflexions d'ordre íntim, moral i polític, explica la minuciosa composició dels poemes.

L'artista Duván exposa a l'hotel Bon Retorn

► L'ARTISTA DUVÁN EXPOSA A L'HOTEL BON RETORN DE FIGUERES les seves pintures. La

mostra va quedar inaugurada dissabte en un acte amb la participació de la cònsol de Colòmbia a Barcelona, Diana Celis, i l'alcalde de Vilafant, Consol Canterys, amb el director de la Galeria Duván de Girona, Albert Canals, i el crític d'art Jaume Fàbrega, entre altres.

DdG